

28.9.2012

MEDEDELING AAN DE LEDEN

Betreft: **Verzoekschrift 0210/2012, ingediend door A. G. (Britse nationaliteit), over het vermeend opleggen van beperkende maatregelen van fiscale aard aan een burger die geen ingezetene van Portugal is, wanneer die een onroerende zaak aankoopt die buiten het nationale grondgebied gelegen is**

1. Samenvatting van het verzoekschrift

Indiener klaagt over het feit dat de Portugese belastingautoriteiten artikel 10, paragraaf a) van de Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Singulares (wet inkomstenbelasting natuurlijke personen) niet naleven, die stelt dat winsten afkomstig van een overdracht onder bezwarende titel van onroerende zaken bestemd voor eigen, permanente bewoning van belastingen zijn vrijgesteld, indien binnen een termijn van 36 maanden na de verkoopdatum de waarde van de verkoop verminderd met de aflossing van een eventuele lening die voor de aankoop van de onroerende zaak werd aangegaan, wordt geherinvesteerd in de aanschaf van een andere onroerende zaak, uitsluitend met het oog op dezelfde bestemming, die zich op Portugees grondgebied of op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie bevindt. Indiener is van mening dat de Portugese autoriteiten beperkende en onredelijke maatregelen opleggen wanneer de onroerende zaak in kwestie buiten het Portugese grondgebied wordt aangekocht. Een van die beperkende maatregelen is het niet communiceren met de betrokkene wanneer die geen ingezetene van Portugal is, waardoor de betrokkene wordt verplicht een vertegenwoordiger in Portugal te hebben om op de hoogte te worden gesteld. Indiener meent dat dergelijke situatie het vrije verkeer van personen in de ruimte van de Europese Unie bemoeilijkt.

2. Ontvankelijkheid

Ontvankelijk verklaard op 15 juni 2012. De Commissie is om inlichtingen verzocht (artikel 202, lid 6, van het Reglement).

3. **Antwoord van de Commissie**, ontvangen op 28 september 2012

Belastingregime voor vermogenswinst die voortvloeit uit afstand van onroerende goederen

Volgens de vorige Portugese belastingwetgeving was belastingvermindering met betrekking tot inkomstenbelasting op vermogenswinst die voortvloeit uit afstand van onroerende goederen uitsluitend van toepassing als de vermogenswinst werd geherinvesteerd in onroerende goederen in Portugal.

In 2003 startte de Commissie een inbreukprocedure tegen Portugal op, daar zij van mening was dat de betreffende wetgeving niet verenigbaar was met het vrije verkeer van personen en het vrije verkeer van kapitaal. Bijgevolg heeft de Commissie op 14 december 2004 besloten de zaak aanhangig te maken bij het Europees Hof van Justitie.

Op 26 oktober 2006 deed het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen een uitspraak¹ in deze zaak. Het arrest luidt als volgt:

"Door fiscale bepalingen, zoals artikel 10, lid 5, van de Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Singulares, te handhaven die het voordeel van belastingvrijstelling van de meerwaarde bij de overdracht onder bezwarende titel van een onroerende zaak bestemd voor eigen, permanente bewoning door de belastingplichtige of door leden van diens huishouding afhankelijk stellen van de voorwaarde dat de behaalde winst wordt geherinvesteerd in de aanschaf van een op Portugees grondgebied gelegen onroerende zaak, heeft de Portugese Republiek niet voldaan aan de verplichtingen die op haar rusten krachtens de artikelen 18 EG, 39 EG en 43 EG alsmede de artikelen 28 en 31 van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte van 2 mei 1992."

In februari 2008 meldden de Portugese autoriteiten aan de Commissie dat het betreffende artikel van de Portugese belastingwetgeving (artikel 10, lid 5, CIRS) gewijzigd was door *Decreto-Lei* nr. 361/2007 van 2 November 2007². Daarmee is de voornoemde belastingvermindering niet alleen van toepassing als de vermogenswinst in Portugal wordt geherinvesteerd, maar ook als deze wordt geherinvesteerd in een andere lidstaat van de EU of van de Europese Economische Ruimte (in laatstgenoemd geval uitsluitend wanneer een overeenkomst over informatie-uitwisseling op belastinggebied van kracht is).

Verplichting om een fiscaal vertegenwoordiger aan te stellen

Wat betreft de correspondentie tussen niet-ingezeten belastingplichtigen in Portugal en de belastingautoriteiten, verplichtte de Portugese wetgeving, die van kracht was tot eind 2011, hen ertoe een fiscaal vertegenwoordiger aan te stellen in Portugal. De vertegenwoordiger was de contactpersoon tussen niet-ingezeten belastingplichtigen en de Portugese belastingautoriteiten en om die reden hebben de autoriteiten mogelijk geweigerd te corresponderen met de burger in Frankrijk. Overeenkomstig het toenmalige artikel 130 van het CIRS (Código do Imposto sobre o rendimento das pessoas singulares, de wet inkomstenbelastingen natuurlijke personen), moesten niet-ingezetenen die in Portugal belaste

¹ Zaak C-345/05 Commissie/Portugal.

² Gepubliceerd in de Diário da República, 1 serie – Nr. 211- 2 november 2007.

inkomsten uit Portugese bron verkregen, een fiscaal vertegenwoordiger aanstellen die hen moest vertegenwoordigen bij de Portugese belastingautoriteiten en ervoor moest zorgen dat zij aan hun fiscale plichten voldeden.

De Commissie besloot in juli 2007 een inbreukprocedure te starten daar zij van mening was dat deze verplichting niet verenigbaar was met het vrije verkeer van personen en het vrije verkeer van kapitaal zoals dit gegarandeerd wordt in artikel 21 en 63 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. De Commissie begrijpt dat deze vereiste bedoeld was om ervoor te zorgen dat belastingen werden betaald en om belastingontduiking te voorkomen. Dit zijn erkende dwingende redenen van algemeen belang. De Commissie was echter van mening dat de aan niet-ingezetenen opgelegde algemene verplichting om een fiscaal vertegenwoordiger aan te stellen verder gaat dan wat nodig is om deze doelstellingen zeker te stellen en derhalve het vrije verkeer van personen en het vrije verkeer van kapitaal belemmert. Aangezien er geen bevredigende reactie kwam op het op 27 juni 2008 toegezonden met redenen omklede advies, besloot de Europese Commissie op 19 februari 2009 de zaak voor te leggen aan het Europees Hof van Justitie.

Het Europees Hof van Justitie deelde op 5 mei 2011 grotendeels de mening van de Commissie en verklaarde dat "door artikel 130 van de wet betreffende de inkomstenbelastingen van natuurlijke personen (Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Singulares), aan te nemen en te handhaven, volgens hetwelk niet-ingezeten belastingplichtigen ertoe verplicht zijn in Portugal een fiscaal vertegenwoordiger aan te stellen wanneer zij inkomsten ontvangen waarvan aangifte moet worden gedaan, de Portugese Republiek de krachtens artikel 56 EG op haar rustende verplichtingen niet is nagekomen".

Portugal amendeerde artikel 130 CIRS voor het einde van 2011 teneinde zich te houden aan de uitspraak van het Europees Hof van Justitie.

Niettemin dient erop te worden gewezen dat het besluit van het Europees Hof van Justitie geen automatisch of onmiddellijk effect heeft op de rechten van individuele aanklagers, aangezien de rechterlijke procedure niet bedoeld is voor de oplossing van individuele gevallen. Het besluit van het Hof verplicht de lidstaten er slechts toe hun belastingregels af te stemmen op de EU-wetgeving op dit gebied. Het is voornamelijk de verantwoordelijkheid van nationale rechtbanken en administratieve lichamen om erop toe te zien dat de autoriteiten van de lidstaten zich in individuele gevallen houden aan de EU-wetgeving. Derhalve wordt burgers geadviseerd om compensatie te eisen van nationale administratieve of gerechtelijke instanties, op grond van nationale procedures.

De grensoverschrijdende betekening of kennisgeving van stukken binnen de Europese Unie

De grensoverschrijdende betekening of kennisgeving van stukken binnen de Europese Unie wordt vergemakkelijkt door Verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad inzake de betekening en kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of handelszaken ("de betekening en de kennisgeving van stukken"), en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1348/2000 van de Raad. Deze verordening beoogt een verbetering en vergemakkelijking van de verzending van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke zaken of handelszaken tussen de

lidstaten. De verordening is van toepassing tussen alle EU-landen, met inbegrip van Denemarken dat bevestigd heeft de verordening te willen toepassen door middel van een verklaring. De verordening voorziet in verschillende manieren voor de verzending, kennisgeving en betekening van documenten: verzending via verzendende en ontvangende instanties, toezending langs consulaire of diplomatieke weg, betekening of kennisgeving per post of rechtstreekse betekening of kennisgeving.

In artikel 1 (Werkingsfeer) wordt echter het volgende gesteld: "Deze verordening is van toepassing in burgerlijke en in handelszaken, waarin een gerechtelijk of buitengerechtelijk stuk van een lidstaat naar een andere lidstaat moet worden verzonden ter betekening of kennisgeving aldaar. Deze verordening is met name niet van toepassing in fiscale, douane- en/of administratieve zaken of in het geval van aansprakelijkheid van de staat voor handelingen of omissies bij de uitoefening van het overheidsgezag ("acta iure imperii")."

Gezien de niet-toepasselijkheid van Verordening 1393/2007 en het gebrek aan enige andere Europese wetgeving inzake kennisgevingen op het gebied van de heffing van directe belastingen, kan indiener zich het beste wenden, als hij dat al niet gedaan heeft, tot de Portugese Ombudsman (Provedor de Justiça). Het formulier is op internet te vinden op <http://www.provedor-jus.pt/queixa.htm>.